

EVROPSKÝ PARLAMENT

2004

2009

Hospodářský a měnový výbor

2007/0196(COD)

7. 2. 2008

NÁVRH STANOVISKA

Hospodářského a měnového výboru

pro Výbor pro průmysl, výzkum a energetiku

k návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice 2003/55/ES o společných pravidlech pro vnitřní trh se zemním plynem (KOM(2007)0529 – C6-0317/2007 – 2007/0196(COD))

Navrhovatel: Bernhard Rapkay

PA_Legam

STRUČNÉ ODŮVODNĚNÍ

1. Souvislosti

Stupeň konkurenceschopnosti a integrace trhu doposud dosažený v rámci prvního a druhého balíčku opatření pro vnitřní trh v odvětví energie ještě nemůže být, pokud jde o plyn, považován za uspokojivý. Další „nástavbu“ ve formě právě předloženého třetího balíčku opatření pro vnitřní trh v odvětví energie lze proto pouze přivítat. I když panuje velká shoda, hovoří-li se o cílech uvedených v návrhu Komise, zvolené nástroje přece jen vyvolávají otázky.

2. Ustanovení o oddělení

V návrhu Komise i při politických diskusích se všeobecně stává dominantní otázka týkající se oddělení vlastnictví (ownership unbundling, OU). Přisuzuje se mu zásadní přínos, který daleko přesahuje aspekty nediskriminačního přístupu k trhu. Evropské přenosové soustavy jsou však přirozeným monopolem, na čemž by nic nezměnil ani jiný vlastník činný ve výrobě a v odbytu. Podstatně účinnějším nástrojem je zde správný stupeň regulace. Navíc by OU bylo pro provozovatele přepravní soustavy fakticky stejné jako vyvlastnění, což by přinejmenším v některých členských státech znamenalo závažné ústavněprávní problémy a všeobecně vyvolává otázku přiměřenosti prostředků. Důsledkem toho by byly dlouholeté právní spory, které by měly dopady na investiční chování postižených podniků a na zajištění zásobování. Otázkou také je, zda by opatření v podobě OU měla skutečně vliv na integraci trhu a podporu konkurenceschopnosti.

Jako další, druhořadou, alternativu Komise navrhuje ustanovit „nezávislého provozovatele systému“, což však představuje poněkud neschůdné řešení.

Na základě těchto úvah lze přivítat, že některé členské státy vypracovaly model, který usiluje o efektivní a účinné oddělení provozovatelů soustavy na základě striktnějšího oddělení, pokud jde o práva obchodních společností. Tento model by měl být podroben posouzení na základě výsledků, musí však v každém případě jednoznačně překračovat současný model oddělení, pokud jde o práva obchodních společností.

3. Regulační mechanismy

Všeobecně má inteligentně vytvořený regulační mechanismus při vytváření funkčního, integrovaného vnitřního trhu s energiemi zásadní význam, který dalece přesahuje OU.

V návrhu Komise se proto otázce regulace věnují také rozsáhlá ustanovení, avšak otázka vymezení pravomocí *mezi* různými regulačními subjekty zůstává nezodpovězena.

- Svému úkolu, kterým je přemostit stávající „regulační mezeru“ především v oblasti vzájemného propojení, však nebude moci pravděpodobně dostát ani Agentura pro spolupráci energetických regulačních orgánů (ACER), jež má pouze porodní pravomoc. Agentura by měla mít velmi jasně definovanou oblast, v níž je oprávněna vydávat závazná rozhodnutí. Stejně jako národní regulační orgány by měla být také nezávislá vůči hospodářským a politickým zájmům, přičemž toto by mělo platit také ve vztahu k Evropské komisi. Dalekosáhlé pravomoci ovšem podmiňují rozsáhlé povinnosti skládat účty a těmto povinnostem by měla agentura vůči Parlamentu a Radě ministrů dostát.
- Návrh komise posiluje nezávislost a pravomoci národních regulačních orgánů v míře, kterou lze přivítat. Další harmonizace v této oblasti je však neodkladná.
- Úloha Evropské sítě provozovatelů přepravních soustav zemního plynu by však vůči agentuře neměla být zkracována, v každém případě by měly být její pravomoci v oblasti

regulace omezeny na vytváření technických kódů a mělo by se zabránit vydávání pokynů, které by vedly k určité formě „kvazi samoregulace“.

- Vystává rovněž otázka, jakou roli by měla Komise v budoucnu v regulačním mechanismu mít. Návrh směrnice vypracovaný Komisí předpokládá, že Komise bude mít dalekosáhlé pravomoci vyplývající ze skutečnosti, že na základě oprávnění ke komitologii vydává pokyny. I přes plánované uplatnění regulativního postupu s kontrolou však z pohledu Parlamentu vystává v této souvislosti otázka, zda může být skutečně ponecháno pouze na Komisi, aby vydávala pokyny např. o *rozsahu* spolupráce mezi regulačními orgány (čl. 24d odst. 4). Také ostatní pokyny by mohly zasahovat do důležitých regulativních oblastí směrnice, a proto by měly být co možná v největší míře obsahově definovány již v samotném textu směrnice, a tím také v postupu spolurozhodování.

4. Poznámky k postupu

Z důvodu nedostatečného časového prostoru nelze v současné fázi tohoto návrhu přijmout stanovisko k věcně předloženým pozměňovacím návrhům, především pokud jde o otázku týkající se ustanovení o oddělení. Příslušné návrhy k alternativnímu modelu proto zpravodaj předloží později.

POZMĚŇOVACÍ NÁVRHY

Hospodářský a měnový výbor vyzývá Výbor pro průmysl, výzkum a energetiku jako příslušný výbor, aby do své zprávy začlenil tyto pozměňovací návrhy:

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrhy Parlamentu

Pozměňovací návrh 1 BOD ODŮVODNĚNÍ 7

(7) Účinné oddělení je možné zajistit, pouze pokud se z mechanismu fungování vertikálně integrovaných společností odstraní inherentní podněty, na jejichž základě takové společnosti diskriminují konkurenci, pokud jde o přístup k síti a investice. Oddělení vlastnictví, které vyžaduje, aby byl vlastník sítě určen provozovatelem sítě a byl nezávislý na veškerých zájmech v oblasti dodávek a výroby, je **zjevně nejúčinnějším a nejstabilnějším** způsobem, jak vyřešit nevyhnutelný střet zájmů a zajistit

(7) Účinné oddělení je možné zajistit, pouze pokud se z mechanismu fungování vertikálně integrovaných společností odstraní inherentní podněty, na jejichž základě takové společnosti diskriminují konkurenci, pokud jde o přístup k síti a investice. Oddělení vlastnictví, které vyžaduje, aby byl vlastník sítě určen provozovatelem sítě a byl nezávislý na veškerých zájmech v oblasti dodávek a výroby, je **jednoduchým a stabilním** způsobem, jak vyřešit nevyhnutelný střet zájmů a zajistit

bezpečnost dodávek. Z tohoto důvodu Evropský parlament ve svém usnesení o perspektivách vnitřního trhu se zemním plynem a elektřinou přijatém dne 10. července 2007 označil oddělení vlastnictví na úrovni přenosových/přepravních soustav za nejučinnější nástroj nediskriminační podpory investic do infrastruktury, spravedlivého přístupu k soustavě pro nové účastníky a průhlednosti trhu. Členským státům by proto měla být uložena povinnost zajistit, aby táž osoba nebo osoby nebyly oprávněny vykonávat kontrolu, mimo jiné prostřednictvím práv blokovat rozhodnutí strategického významu, například o investicích, z pozice menšinového akcionáře, nad výrobním nebo dodavatelským podnikem a zároveň mít jakýkoli zájem či uplatňovat jakékoli právo ve vztahu k provozovateli přepravní soustavy nebo k přepravní soustavě. Kontrola nad provozovatelem přepravní soustavy by naopak měla vyloučit možnost mít jakýkoli zájem či uplatňovat jakékoli právo ve vztahu k dodavatelskému podniku.

bezpečnost dodávek. Z tohoto důvodu Evropský parlament ve svém usnesení o perspektivách vnitřního trhu se zemním plynem a elektřinou přijatém dne 10. července 2007 označil oddělení vlastnictví na úrovni přenosových/přepravních soustav za nejučinnější nástroj nediskriminační podpory investic do infrastruktury, spravedlivého přístupu k soustavě pro nové účastníky a průhlednosti trhu. Členským státům by proto měla být uložena povinnost zajistit, aby táž osoba nebo osoby nebyly oprávněny vykonávat kontrolu, mimo jiné prostřednictvím práv blokovat rozhodnutí strategického významu, například o investicích, z pozice menšinového akcionáře, nad výrobním nebo dodavatelským podnikem a zároveň mít jakýkoli zájem či uplatňovat jakékoli právo ve vztahu k provozovateli přepravní soustavy nebo k přepravní soustavě. Kontrola nad provozovatelem přepravní soustavy by naopak měla vyloučit možnost mít jakýkoli zájem či uplatňovat jakékoli právo ve vztahu k dodavatelskému podniku.

Odůvodnění

Nelze říci, že nejjednodušším a nejrychlejším způsobem k zabezpečení dodávek je oddělení vlastnictví. Zabezpečení dodávek je závislé na podstatně širším spektru podmínek, např. na správném stupni regulace. I po oddělení vlastnictví zůstává soustava přirozeným monopolem, který se musí regulovat.

Pozměňovací návrh 2 BOD ODŮVODNĚNÍ 11

(11) Je-li podnik vlastníci přepravní soustavu součástí vertikálně integrovaného podniku, měla by být členským státům poskytnuta možnost volby mezi oddělením vlastnických vztahů a ***odchylkou spočívající ve vytvoření*** provozovatelů soustavy, kteří jsou nezávislí na zájmech v oblasti dodávek a výroby. Plnou účinnost řešení spočívajícího ve vytvoření nezávislého provozovatele soustavy je třeba zajistit

(11) Je-li podnik vlastníci přepravní soustavu součástí vertikálně integrovaného podniku, měla by být členským státům poskytnuta možnost volby mezi oddělením vlastnických vztahů a ***vytvořením*** provozovatelů soustavy, kteří jsou nezávislí na zájmech v oblasti dodávek a výroby. Plnou účinnost řešení spočívajícího ve vytvoření nezávislého provozovatele soustavy je třeba zajistit prostřednictvím

prostřednictvím specifických doplňujících pravidel. Aby byly plně zachovány zájmy akcionářů vertikálně integrovaných společností, měly by mít členské státy možnost volby, zda oddělení vlastnictví provedou přímým odprodejem nebo rozdělením akcií integrované společnosti na akcie společnosti provozující síť a na akcie zbývajících podniků zabývajících se dodávkami a výrobou, pokud budou splněny požadavky vyplývající z oddělení vlastnictví.

specifických doplňujících pravidel. Aby byly plně zachovány zájmy akcionářů vertikálně integrovaných společností, měly by mít členské státy možnost volby, zda oddělení vlastnictví provedou přímým odprodejem nebo rozdělením akcií integrované společnosti na akcie společnosti provozující síť a na akcie zbývajících podniků zabývajících se dodávkami a výrobou, pokud budou splněny požadavky vyplývající z oddělení vlastnictví.

Odůvodnění

Vytvoření nezávislých provozovatelů by mělo být rovnocennou možností.

Pozměňovací návrh 3 BOD ODŮVODNĚNÍ 32

(32) Pokud jde o směrnici 2003/55/ES, měla by být Komisi zejména svěřena pravomoc přijímat pokyny potřebné pro zajištění minimálního stupně harmonizace, jenž je nezbytný pro dosažení cíle této směrnice. Vzhledem k tomu, že tato opatření mají obecný význam a jejich předmětem je doplnění jiných než podstatných prvků směrnice 2003/55/ES, měla by být přijata regulativním postupem s kontrolou podle článku 5a rozhodnutí 1999/468/ES.

(32) Pokud jde o směrnici 2003/55/ES, měla by být Komisi zejména svěřena pravomoc přijímat **v omezené míře** pokyny potřebné pro zajištění minimálního stupně harmonizace, jenž je nezbytný pro dosažení cíle této směrnice. Vzhledem k tomu, že tato opatření mají obecný význam a jejich předmětem je doplnění jiných než podstatných prvků směrnice 2003/55/ES, měla by být přijata regulativním postupem s kontrolou podle článku 5a rozhodnutí 1999/468/ES.

Odůvodnění

Postačí, pokud bude Komise moci v této souvislosti přijímat jasně vymezené pokyny.

Pozměňovací návrh 4 ČL. 1 BOD 2 Čl. 3 odst. 7 (směrnice 2003/55/ES)

2. V článku 3 se doplňuje nový odstavec 7, který zní:

vypouští se

„7. Komise může přijmout pokyny k provádění tohoto článku. Toto opatření,

jehož předmětem je změna jiných než podstatných prvků této směrnice jejím doplněním, se přijme regulativním postupem s kontrolou podle čl. 30 odst. 3.“

Odůvodnění opatření

Povinnosti veřejné správy jsou již stanoveny ve stávající směrnici. Pokyny Komise jsou proto nadbytečné.

Pozměňovací návrh 5

ČL. 1 BOD 8

ČL. 9a odst. 3 (směrnice 2003/55/ES)

3. Komise může přijmout pokyny k zajištění úplného a účinného dodržování odstavce 2 tohoto článku ze strany vlastníka přepravní soustavy a provozovatele skladovacího zařízení. Toto opatření, jehož předmětem je změna jiných než podstatných prvků této směrnice jejím doplněním, se přijme regulativním postupem s kontrolou podle čl. 30 odst. 3.“ ***vypouští se***

Odůvodnění

V této souvislosti není smysluplné, aby Komise přijímala pokyny.

Pozměňovací návrh 6

ČL. 1 BOD 10

Čl. 13 odst. 4 (směrnice 2003/55/ES)

4. Komise může přijmout obecné zásady zajišťující úplné a účinné dodržování ustanovení odstavce 2 provozovatelem distribuční soustavy, pokud jde o úplnou nezávislost provozovatele distribuční soustavy, nediskriminační chování a to, aby dodavatelské činnosti vertikálně integrovaného podniku nemohly protiprávně těžit ze své vertikální integrace. Toto opatření, jehož předmětem je změna jiných než podstatných prvků této směrnice jejím doplněním, se přijme regulativním postupem s kontrolou podle čl. 30 odst. 3.“ ***vypouští se***

Odůvodnění

Přijímání pokynů v takovém rozsahu zde nelze uplatnit.

Pozměňovací návrh 7

ČL. 1 BOD 13

Čl. 22 odst. 5 pododstavec 1 (směrnice 2003/55/ES)

5. Do dvou měsíců po obdržení oznámení může Komise přijmout rozhodnutí ukládající regulačnímu orgánu, aby rozhodnutí o udělení výjimky změnil nebo zrušil. Tato lhůta začíná prvním dnem po obdržení oznámení. Pokud si Komise vyžádá doplňující informace, může být tato dvouměsíční lhůta prodloužena o dva měsíce. Tato lhůta začíná prvním dnem po obdržení úplných doplňujících informací. Tato dvouměsíční lhůta může být rovněž prodloužena se společným souhlasem Komise a regulačního orgánu. Nejsou-li požadované informace poskytnuty ve lhůtě stanovené v žádosti, považuje se oznámení za vzaté zpět, ledaže před uplynutím uvedené lhůty je lhůta buď prodloužena se společným souhlasem Komise a regulačního orgánu, nebo regulační orgán v řádně odůvodněném prohlášení informuje Komisi, že považuje oznámení za úplné.

5. Do dvou měsíců po obdržení oznámení může Komise **s ohledem na pravidla hospodářské soutěže** přijmout rozhodnutí ukládající regulačnímu orgánu, aby rozhodnutí o udělení výjimky změnil nebo zrušil. Tato lhůta začíná prvním dnem po obdržení oznámení. Pokud si Komise vyžádá doplňující informace, může být tato dvouměsíční lhůta prodloužena o dva měsíce. Tato lhůta začíná prvním dnem po obdržení úplných doplňujících informací. Tato dvouměsíční lhůta může být rovněž prodloužena se společným souhlasem Komise a regulačního orgánu. Nejsou-li požadované informace poskytnuty ve lhůtě stanovené v žádosti, považuje se oznámení za vzaté zpět, ledaže před uplynutím uvedené lhůty je lhůta buď prodloužena se společným souhlasem Komise a regulačního orgánu, nebo regulační orgán v řádně odůvodněném prohlášení informuje Komisi, že považuje oznámení za úplné.

Odůvodnění

Zde by mělo být úkolem ACER, a nikoliv Komise, aby povolovala výjimky. Komise by měla být činná pouze při vydávání rozhodnutí týkající se hospodářské soutěže.